

ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ

19

червня

Заступник Голови Верховного Суду України **Марина Кліменко** взяла участь у відкритті проекту Ради Європи (РЄ) і Європейського Союзу (ЄС) «Консолідація розробки реформ у сфері юстиції в Україні». У вітальному слові вона підкреслила важливість та актуальність надання експертної підтримки реформ у сфері юстиції в Україні.

Цього дня завершився навчальний візит представників судової влади України, серед яких були і судді Верховного Суду України **Галина Канигіна**, **Єлизавета Ковтюк** та **Людмила Охрімчук**, до Європейського суду з прав людини. У м. Страсбурзі (Французька Республіка) в рамках співробітництва з Координатором проектів Організації з безпеки і співробітництва в Європі в Україні представники найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції нашої держави обговорили стан реформування правосуддя в Україні у контексті відповідності стандартам та рекомендаціям РЄ.

23
червня

Суддя Верховного Суду України **Богдан Пошва** під час семінару з обговорення питань застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб у зв'язку з вчиненням ними корупційних злочинів наголосив на тому, що процес практичної імплементації в Україні нового антикорупційного законодавства потребує консолідації зусиль усіх державних органів. Захід було організовано проектом Організації економічного співробітництва та розвитку з протидії корупції в Україні.

24-25

червня

На засіданнях судових палат Верховний Суд України зробив правові висновки у справах про: відшкодування збитків; визнання дій незаконними та зобов'язання вчинити певні дії; визнання рішення селищної ради і державного акта на право власності на землю недійсними та визнання права власності на земельну ділянку; знесення самочинного будівництва; скасування рішень сільської ради, визнання державних актів на право приватної власності на земельну ділянку недійсними; виселення з гуртожитку.

З повним текстом постанов Верховного Суду України у цих справах можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Суду.

У роботі Національної конференції з питань пробації для неповнолітніх «Моделі та пробаційні програми в контексті нового законодавства», що відбулася у м. Києві в рамках реалізації проекту «Реформування системи кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні», взяла участь суддя Верховного Суду України **Тетяна Таран**. У вітальному слові вона зауважила, що обговорювані питання є надзвичайно актуальними саме тепер, у зв'язку з прийняттям 5 лютого 2015 р. Закону України «Про пробацію», який набрав чинності 27 лютого 2015 р. і вводиться в дію у серпні цього року.

25

червня

«Ми маємо створити таку модель судової влади, яка відповідала б і потребам суспільства, і стандартам ЄС», — наголосив заступник Голови Верховного Суду України **Валентин Барбара** під час зустрічі у Верховному Суді України з представниками Консультативної місії ЄС з реформування сектору цивільної безпеки України та департаменту кризового врегулювання та планування Європейської служби зовнішньої діяльності.

1

липня

На засіданнях судових палат Верховний Суд України зробив правові висновки у справах про: стягнення відновної вартості зелених насаджень; скасування розпорядження, визнання недійсним державного акта на право власності на землю, повернення земельної ділянки, зобов'язання скасувати державну реєстрацію акта та внесення змін до державного земельного кадастру.

З повним текстом постанов Верховного Суду України у цих справах можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Суду.

2-3

липня

Суддя Верховного Суду України **Ігор Самсін** взяв участь у пленарному засіданні Європейської комісії з питань ефективності правосуддя у м. Страсбурзі (Французька Республіка), на якому доповів про законодавчі зміни у сфері судоустрою в Україні.

3

липня

На черговому засіданні Пленум Верховного Суду України постановив звернутися до Конституційного Суду України з конституційними поданнями щодо відповідності (конституційності) нормам Конституції України: Закону України від 23 лютого 2012 р. № 4452-VI «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»; положень ч. 3, абз. 4 та речення першого абз. 6 ч. 5 ст. 141 Закону України від 7 липня 2010 р. № 2453-VI «Про судоустрій і статус суддів» у редакції Закону України від 12 лютого 2015 р. № 192-VIII «Про забезпечення права на справедливий суд» у взаємозв'язку з положеннями підпункту 5 п. 2, п. 17 розд. I, п. 5 розд. III Закону України від 2 березня 2015 р. № 213-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» стосовно звуження гарантій матеріального забезпечення та соціального захисту суддів у відставці; положень підпункту 164.2.19 п. 164.2 ст. 164 Податкового кодексу України.

Зазначені конституційні подання внесено до Конституційного Суду України.

Цього дня під час зустрічі у Верховному Суді України заступник Голови Верховного Суду України **Марина Кліменко**, судді Верховного Суду України **Наталія Лященко** і **Леонід Глос**, представники апарату Суду і заступник Спеціального представника Генерального секретаря РЄ в Україні, куратор проекту «Консолідація розробки реформ у сфері юстиції в Україні» **Маркус Йегер**, керівник проекту **Олена Трапезнікова** та менеджер проекту **Ольга Шевченко** обговорили напрями подальшої співпраці у рамках зазначеного проекту РЄ/ЄС.

Як уже повідомлялося, в середині червня Голова Верховного Суду України **Ярослав Романюк** відвідав з робочим візитом Раду Європи (РЄ). Під час його зустрічей з головою Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) **Діном Шпільманом**, головою департаменту виконання рішень ЄСПЛ **Женев'єв Майєр**, секретарем Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія) **Томасом Маркертом**, головою департаменту з питань правосуддя та правового співробітництва Генерального директорату з прав людини і верховенства права РЄ **Ханне Юнкер**, співсекретарем Консультативної ради європейських суддів та Консультативної ради європейських прокурорів **Арташесом Мелікяном** обговорювалося широке коло питань щодо реалізації в Україні судової реформи, у тому числі системи суддівської відповідальності з огляду на рішення ЄСПЛ у справах «Олександр Волков проти України» та «Салов проти України»

«Позиція Верховного Суду України є незмінною: судова система в Україні має бути простою, зрозумілою і доступною для громадян», — Голова Верховного Суду України **ЯРОСЛАВ РОМАНЮК**

Під час зустрічей з керівництвом та представниками органів РЄ Голова Верховного Суду України Ярослав Романюк вкотре підтвердив готовність Верховного Суду України усіма можливими засобами сприяти створенню у нашій державі такої моделі судочинства, яка б відповідала найвищим європейським стандартам. Наміри ЄСПЛ сприяти діалогу з верховними судами держав-членів РЄ через створення мережі обміну інформацією, зауважив Ярослав Романюк у розмові з головою ЄСПЛ Діном Шпільманом, безперечно сприятимуть застосуванню Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Конвенція) національними верховними судами. Ярослав Романюк наголосив також на важливості Протоколу № 16 до Конвенції та принципу субсидіарності, згідно з яким дотримання положень Конвенції покладатиметься передусім на національні суди, і провідну роль у цьому процесі відіграють саме верховні суди.

Одним із найбільш актуальних питань є невиконання в Україні судових рішень, у тому числі ЄСПЛ. Відповідно до п. 1 ст. 46 Конвенції держава-член РЄ бере на себе зобов'язання виконувати рішення ЄСПЛ. Від громадян України до цього Суду надійшло понад 13 тис. звернень, значна частина яких стосується невиконання рішень ЄСПЛ, зазначив під час зустрічі з Ярославом Романюком голова ЄСПЛ Дін Шпільман висловив також переконання щодо важливості застосування практики ЄСПЛ у судовій практиці в Україні.

— Ми зацікавлені в популяризації рішень ЄСПЛ, — наголосив Голова Верховного Суду України, — оскільки це дозволить зменшити кількість звернень громадян

України до ЄСПЛ. Ярослав Романюк також поінформував про розширення повноважень Верховного Суду України, правовий висновок якого є обов'язковим для всіх судів загальної юрисдикції, що дозволяє Верховному Суду України спрямовувати судову практику в єдине русло відповідно до практики ЄСПЛ.

Під час зустрічі за участю голови департаменту виконання рішень ЄСПЛ Женев'єв Майєр наголосувалося на великій кількості не виконаних нашою державою рішень, 30 % з яких перебуває на контролі Комітету міністрів РЄ. Женев'єв Майєр наголосила, що настав час для вирішення цього питання шляхом проведення реформ, зокрема, інституційних змін у судовій системі України. На її переконання, провідну роль у застосуванні рішень ЄСПЛ та стандартів, визначених положеннями Конвенції, а також у розв'язанні системних проблем у цій сфері має відігравати саме Верховний Суд України.

Зменшенню кількості звернень громадян України до ЄСПЛ могла б сприяти у разі запровадження проста, зрозуміла і доступна для людей триланкова система судоустрою, — наголосив Голова Верховного Суду України. На сьогодні ж у нашій державі, зауважив Ярослав Романюк, крім Верховного Суду України, єдність судової практики забезпечують ще три вищі спеціалізовані суди, а це, переконаний він, не сприяє однаковому застосуванню чинного законодавства судами нижчого рівня, і, як наслідок, зменшенню звернень наших співгромадян до ЄСПЛ. Позитивом же у захисті прав людини на національному рівні, на думку Ярослава Романюка, є розширення повноважень Верховного Суду України після ухвалення

Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд».

— Зрозуміло, що реформування системи судової влади в Україні поліпшить ситуацію, і, хоча істотних змін поки не спостерігається, можна констатувати, що обрано правильний напрям, — зауважив під час зустрічі з Ярославом Романюком секретар Венеціанської комісії Томас Маркерт, відзначивши позитивну роль щодо надання Верховному Суду України повноважень із забезпечення, зокрема, єдності судової практики. На переконання Голови Верховного Суду України, нинішня система судочинства значно ускладнює ситуацію. І саме модель судової системи на цьому етапі здійснення реформування системи судочинства, за словами Ярослава Романюка, є найбільш дискусійним питанням.

Голова департаменту з питань правосуддя та правового співробітництва Генерального директорату з прав людини і верховенства права РЄ Ханне Юнкер під час зустрічі з Головою Верховного Суду України зосередила увагу на тому, що у Європі на сьогодні спостерігається тенденція переходу від спеціалізації судів до спеціалізації суддів, що актуально і для України. На переконання Ярослава Романюка, саме спрощена триланкова система судочинства здатна, насамперед, забезпечити доступність суду для українських громадян і прогнозованість судових рішень.

Під час робочого візиту Голови Верховного Суду України до РЄ, який відбувався в рамках проекту РЄ «Підтримка реформи системи суддівської відповідальності в Україні», обговорювалися і питання атестації та незалежності суддів.

— Незалежність суддів — не привілей, а гарантія ефективності правосуддя, — зауважив під час розмови з Головою Верховного Суду України співсекретар Консультативної ради європейських суддів та Консультативної ради європейських прокурорів Арташес Мелікян, наголосивши на необхідності забезпечити відповідність міжнародним стандартам, зокрема, процедури оцінювання суддів в Україні. На його переконання, легітимність судді напручують роботою.

Ярослав Романюк також взяв участь у роботі круглого столу з питань конституційної реформи в Україні, співорганізаторами якого були проекти: РЄ — «Підтримка реформи системи суддівської відповідальності в Україні» та Організації з безпеки і співробітництва в Європі — «Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя».